Deák Csillag
Az időkapszula kémiája

Felszíni fejtés a címe Bartus Ferenc kiállításának a Magyar Műhely Galériában. Elsőnek érkezem, lemegyek a kiállító terembe, friss festékszagot érzek, de nem a képekről árad, valószínűleg a galériát festették ki a nyáron. Keresem a címeket a képek mellett, de hiába. Évszámot sem látok. Az idő a képeken másként kódolt. Nehezebben megfejthető, nem csak felszíni fejtés. Mélyebbre kell ásnunk, hatolnunk. Bartus Ferenc olyasmit lát és láttat, ami szokatlan, mert a perspektívát mikroszkópra váltotta. Vízcseppé a tengert. Rozsdává a vasat. Miközben nincs is vas. Nem fémlemezen rikít, mar a rozsda.



Kolus Lajos

Nyomtalan eltűnések

Bartus Ferenc képeit nézve az orsóféreg mozgásától az emberi agy legösszetettebb hálózatáig, kapcsolatrendszeréig jutunk. A színvilág hol rézgálicosan zöld, mintha szőlőt permeteznénk, vagy réztárgyat szidoloznánk, hol márgás-sárga, mintha kőzetet morzsolnánk. Folt folttal érintkezik, a képek ezzel kiszakítják magukat a világ ismeretlenségéből, feszültség keletkezik közöttük, kapcsolat. Végzetes, az utolsó előtti pillanat, történés homályából bukkannak elénk a

képek? Halál előtti álom, gondolat, érzés lenyomatait látjuk? Az öröm változó dühét, hogy folyton álarcot kell öltenie ahhoz, hogy felismerjük: lelkünk titkos, elfedett világában barangolunk? Éjszaka van, ősz, elmosódottak az árnyak, sejtelmesek az alakzatok, a formák hol kerekek, hol cseppfolyósak. Tükörbe nézünk, amelynek látószögét nem mi határozzuk meg, csak érzékeljük, a pillanat öröksége olyan súly, amelyet nehéz elviselni.



Goethe, kemény realistaként, *a képmutatás fájának gyökerére* tette fejszéjét. Bartus nyíltan bevallja, a felszínen akar maradni, közben agyunkat és szívünket keresi. Az orsóféregnek még nincs szíve. De van nyoma. Mozog. Ahogy az emberi agy is mozgásban van. Az idegpályák élnek és elhalnak. Új kapcsolatok jönnek létre. Sörényes álom, füvet nyíró emberi alak, akár egy röntgenképen lenne, elmozdult a csontja. Majd mitológiai szörny jelenik meg, felfalta az embert, vagy nem is kellett felfalnia, mert az ember lett szörnnyé? Bartus játszik velünk, kérdez, alkalmasak vagyunk az életre; mintha most születne meg előttünk, nem látszik a DNS-spirál, de

a felszíni mozgás és mozdulatlanság figyelmeztet bennünket, jelen vagyunk, mi vagyunk ott, születésünk előtt vagy halálunk után. A körforgás ki nem mondott törvényét látjuk. Bartus a végső eredethez megy vissza, a forráshoz, hogy rádöbbenjen, a további út járhatatlan, vagy ha járható is, az örök igazság eszméje nélkül. Nincs magasabb rendű élet, csak élet van. Fák, növények, bogarak és emberek.

A perspektíva megváltozott, az egésznek nincs helye: folyton változik, meghatározhatatlan. A festő képes a formák világában eligazodni, kimérni a határokat, a végeket, lekerekít, kiszakít, elszakít, mintha egy csonkolt láb életét látnánk, a vonat már elment, a sérült láb elhal vagy újraéled, és Oscar Pistoriusként akár olimpián is részt vehet. Ha befejezettséget sugallnak is a képek, a világ lehatárolt, mintha megoldana valamit a rész, tudása ír lenne a fájdalomra, mert nem látjuk a nagy egészet, bár elképzeljük, hogy milyen lehet. Miközben Bartus sem tagadja: *A z ember a legösszetettebb lény, a túlsó végén áll az orsóféreg…*

Bartus Ferenc: FELSZÍNI FEJTÉS
A kiállítás megtekinthető 2012. szeptember 21-ig, munkanapokon 10 és 17 óra között
Magyar Műhely Galéria 1072 Budapest, Akácfa u. 20.
Támogatók: Nemzeti Kulturális Alap, Ráció Kiadó